

ORD OG UTTRYKK SAMLET AV VANG BONDEKVINNELAG

Akkedere	diskutere
Aksel	skulder
Aksi	aksje
Aktenes	aktverdig
Akte på	stole på, passe på
Ale	pløye med ard
Alltiss	alltids, saktens
Albågå	albue
Amma	et slengord
Ampe	besvær
Annføttes	med føttene mot hverandre i senga
Anke	være nervøs for, være spent, nervøs
Aparte	spesiell
Arj	sint, ergerlig
Arjepilt	egen og sta fyr
Attpådert	et barn født en stund etter de andre barna i familien
Attre-e seg	angre seg, ta tilbake
Avbrengetslette	vanskelig, passe dårlig
Avhøl	avkrok
Avskjæring	avskåren tønne ofte sirupstønne 100 liter
Bakantel	bakfra
Benke	tjeneste, gjøre noen en benke
Benkjørt	rett fram
Bidie	hver enste
Bie	vente
Bikke	velte, bikke seg nedpå- legge seg ned å kvile litt
Bikken/hælgon bikken	halvt på skjeve
Binde/bitte	strikke
Bindil	til å binde sammen kornband
Blidlåten	snill og koselig, en lun type
Blings	kakublings – brødskive
Blingse	skjele
Blæme	vable
Blå for	være sikker på
Brennfort/brennsikker	er et forsterkende uttrykk
Bræ snø	smelte snø for å få vann
Bringen/bringa	brystet
Bruke seg	skjenne
Bruse	enerbusk
Bråtå	hel haug, mange

Bunke	melkekopp- 30-40 cm i diameter
Bøke	slå kokende vann over fivvask, stå til avkjøling, varme vannet og slå det over igjen
Bøkekar	kar til bøking
Bønning(bunning)	strikketøy
Bær i hælenga	når det kommer til stykket
Bæljespell	trekkspill
Bæra seg åt	oppføre seg
Bærhue	barhodet
Båe to	begge to
Bågå	bue
Bån	barn
Bånvondt	veer
Damma	et slengord
Dank/drive dank	ikke foreta seg noe, gå å slenge
Deka	fly ut og inn (deka i dør`n)
Dekalus	en som stadig går inn og ut
Dovning	dugnad, gjøre dovning
Dra etter med	tenke over etterpå (Det dro etter med meg)
Drøg	et skjellsord om sen kvinne
Drug	stor, i overkant (eks.druge 30 kilo)
Drøg	voksen temmet hest
Drøkjeskjelling	drikkepenger
Drøpplete	flekkete
Dulle med	skjemme bort
Dulle på	sette opp farten, småtrave
Duppe	saus
Du-ul	frokost
Dæle	grop, søkk, dump
Dælje	slå
Dælre med	følge med, henge på
Dørje(a)nde full	fylt til randen
Dørt	hemmelig
Enetel	enkelt, greit
Enkom	ens ærend
Enstølling	særling
Fanga med ved	veden en kunne bæra med på armen
Fara – føri	reise - reist
Fara ille	abortere
Fara åt	oppføre seg

Farang	omgangssyke
Fata	ta med seg i farten
Fata ti	ta fyr
Fekja tel	slå til
Fell	mangle (det fell mye på det)
Fikle	tukle
Fjåme	tomse, ei som er lite oppvakt
Fjått	en som lar seg kommandere og dirigere
Flerføldine	mange
Fli	sende
Flust	men enn nok
Fløkt	smertes, gikt
Fløkt	løping, fly mye ute, være på farten
Flåkjæfte, flåsete	uforsiktig med det en sier
Fornemmelig	vesentlig
Forgordandes	ergerlig
Fos	ivrig, rask
Framslønge	10-12 års gammel jente som kunne begynne å gjøre litt nytte for seg
Fryvill	sommerfugl
Fyru	være tidlig ute
Fælaskrin	til å ha med seg på reise
Fæla	reparere
Fæler	spor, rekja fæler - følge spor
Fælu	frisk, arbeidsdyktig (ufælu – skadet)
Færard	en slags markør
Føri	foran
Førdagen	forrige dagen
Førkje	jente – ofte med et tvilsomt rykte
Førrtjue	40
Gasse seg	spise mye
Gasterere	feste
Gjemmenslig	grei, liketil
Gjessvassig	mye
Gjæl	vane, skikk (inga skafte gjæl – ingen mening) ugjæl- uvane
Gjælløs	umulig, håpløs
Gjældørkje	hon
Gjørs på	gjøre med vilje
Glafs	ta feil
Glåmøgd	forbauset, ikke tro sine egne øyne
Gnaschle	småtygge, knaske

Gnavle	gnage
Gnåle	mase
Go`fer	orke, klare
Gosch	søtsaker
Gravøl	begravelse
Grækaldt	uggete, kjølig
Grime	kant, lapp på sko
Grimete	skjoldete (grimete) i fjeset
Grælete	uggete, kjølig
Grønnsælte	mye
Gunnåsslig	snill, koselig, litt troskyldig
Gurpe	gulpe opp
Gutu	smal veg
Gølle	ekkel
Gøle	skrike (i tarmene), gråte
Gør	et forsterkende uttrykk eks. gørfin. gørvondt
Gørreka seg	ødelegge seg, skadet seg
Gørrkå	kvae
Gåtteri	kaker
Hafelle	gjerde av småtrær
Hangklæ	håndkle
Hævlete	klossete, uforsiktig
Hemmantell	hjemmefra
Hell på/høll på	er i ferd med å--, driver på
Heng og spreng	i full fart
Hengelæpa	en som er sur
Hippen på	være ivrig
Hiti, høre hiti	høre noe til/fra
Hitterste	nærmeste
Hittordu	slagferdig, rappkjæfte
Hogsløs	senil
Hoko	hake
Hoso	strømpe
Hosolesten	strømpelesten
Huggærn	svimmel
Hummul	feste i plogen for to- og trespann
Hurk	skurre (eks. det hurk i bringa /brystet på`n)
Hutørklæ	hodetørkle
Hælinga	nå, det bær i hælinga – når det kommer til stykke
Hælskakt	skjevt
Hælvår	halvår
Hårt hælvår	hvert halvår

Hælsskjorte	bryststykke med krage
Hældasskjorte	finskjorte
Hælu	ikke lett for å fryse, herdig
Hælvttjøv	10
Hælgon	halv
Hælkæntstøvler	skaftstøvler med snøring
Hærkj	ting uten verdi
Hærkje i hop	sy eller feste lettvint sammen
Hævle seg	ta seg for, komme seg i ballanse
Høgte	gjøre stas på
Høllsløppin	mager
Hølt	glatt
Høle	skli
Høv a meg	huff a meg
Høven på	ha lyst på
Høvle over	skjenne på
Høvløst	håpløst
Høssbønnskar	arbeidsformann på en gard
Hykkjela	gå på hykkjela – gå på utsida av bena om høner
Hågå på	lysten på
Håkke som	likevel, uansett
Hårdass	hverdag
Hårt om ænna	det samma, likegyldig
Håvåll	tida mellom onner, mellom våronn og slåttonn
Illsvinn	urolig
Innmoto	det som er inni (dun. urverk mm)
Jatte mæ	følge andres meninger
Juge	lyve
Jøle på	feste på
Jøling	noe å feste med
Jønn	jern
Kakk	handtak med hull for håndgrep
Kakker	trebutt med en hank
Kallas	selskap
Kallasere	leve selskabelig
Kje kasota	kusma
Kjettle	kile
Kjettæl	kilen
Kjinnsfølk	kjente
Kjipn	ivrig
Kjippvending	snartur for å hente noe

Kjørel	spann
Kjyv	tyv
Klæmete	stakkarlig
Klæpper	klumper i eks. grøt
Kommers	bråk, leven
Krilla	meslinger
Krimfull	hes, rusten i målet, forkjølet
Kræmer	kjøpmann
Kue	bøyd
Kute	springe
Knøørn	gjerrig, knipen
Korter	kvarter
Kvamne	bli kvalt
Kvarding	linning på skjørt
Kvesota	vaksine mot kopper
Kvie seg	grue seg, ikke ha lyst til
Køll, dætta køll	ramle over ende
Kå høyet	snu høyet (flathøyet)
Kåmmå høv	huske

La lo	legge til kornbanda under treskinga
Laje	arbeidsmengde på tilmålt tid
Lettskyss	sluffe, trille dvs. ikke arbeidsvogn
Lete, et lete	ei stund, (ved det lete – på den stunda)
Lettrese	gjøre lettrese – abortere
Li	det går mot den tida (eks. det lir til kvelds)
Luggom	koselig
Læll	alikevel

Mankere	mangle
Maroder	syk, skral
Menkje	mygg
Menkjekrakk	stankelben
Mente-ha i mente	huske på
Mollefonken	nedtrykt
Motskaft og motvæles	umulig, bakvendt
Mørkjinn	morken, rotten
Medde	skispor
Mæluta	utoverbakke
Mærjelig	veldig
Mæssom	liksom
Mæstata dagen	mesteparten av dagen
Møle mat	spise ost, kjøtt osv uten noe til

Mørkrin	skumringen
Nasalinnt	så kaldt at nesen drypper
Nøle, ei nøle	et trau
Nørst	lengst mot nord
Nøvre	noen få
Nyte seg, nøt seg	være så full eller svak at en ikke har kontroll over seg, væter seg osv
Næva	hand
Nyss, nå nyss	nettopp
Nyss	hørt et nyss om det – hørt litt om det
Nåsåner	nogenlunde
Omframt	ekstra
Omskarves	to i samme seng med bena mot hverandre
Otta	tidlig
Pellement	rart, tull
Pes	peis
Pjukle	pirke (pjukearbe)
Raje	lang stang
Rang	vrang
Rangsules	å kle på seg bakvendt (å danse rangsules-danse vrangt)
Rekja etter vegen	hensiktsløs farting
Rekja fæler	følge spor
Rekslegutu	avgjerdet veg for dyr
Reksle med kua	gå med kua på rekke og rad
Reksle ta	gjerde av
Ressonere	kritisere, (han ressonert`n opp og ned)
Roko	spade til å måke korn, møkk osv med
Romhældassklær	mellomfine klær, søndagsklær
Ruku	eks. møkkroku etter ku
Rykjomtell	av og til
Segde	strikk
Silæppa	sur
Skafta grønn	ingenting
Skabberakk	stygg, ubrubar ting
Skamfere	ødelegge
Skakkler	sjeker med hummulfeste
Skigard	gjerde
Skjyskjen	søsken

Skonning	forsterkningskant nederst på skjørt
Skusle bort	søle bort, kaste bort
Skjyru	sigd
Skotte innom	kort besøk
Skoklefællsdagen	ca 3. juni når våronna var ferdig
Skove	belegg i gryta
Slomse	uforsiktig, unøyaktig
Sløg	smart
Slynge	sid cape til reisebruk
Smala	eks. en hel smala, en hel haug, mange
Skuler	skyller (matrester)
Smekadæll	trekopp eller boks til å ha bryne i på baklomma
Smeka ljaen	bryne lja med en viss rytme
Snuru	snare
Spikjin	mager og tørr
Spikkulere	lure på
Synu	sene
Strufne	kveles
Stå på deg	ha det bra
Stuttoppbænd	til å heise opp kjolen med
Stølling	tosk
Stønne på	lengte etter, vente på
Stønnotell	av og til
Støntrøtin	utålmodig
Styr/å vara på styr	vill og gal
Sule	såle
Sulu	svale
Hele sullamitten	alt sammen
Surkle	sildre, tyte ut og inn
Svega	svaie
Svei/svei fille	fuktig fille
Svei	vier eller ståltråd i åttetall rundt to stører ved gjerding
Svepes på	ligne på
Svølke	jule opp, slå
Svøve unger	få unger til å sove
Syna/dømme på syna	se dårlig
Synna	lengst sør for
Synst	lengst i sør
Sæten	pålitelig
Søkna	hverdag
Søvl	hovedrett, kjøtt og fisk
Så	stor trebutt med to hanker/kakker som en kunne tre en stang igjennom så to kunne bære

Tala frampå om	foreslå
Tei	opptint
Tidligdags	tidlig på dagen, snart
Tjyru	tjære
Trevallig	vanskelig
Trøtin	hoven
Trøte tida	få tida til å gå (tidtrøte)
Tæla	tele
Tæljelys	stearinlys
Tælje tel	spikke til
Tø opp	kvikne til
Tæpn	teppe
Tæppe att	tette, lukke igjen
Tæven ta	lukten av
Tåka seg bortåt	komme, sette seg borttil
Tæntre	skjenne, bruke seg
Tæve/få seg ei tæve	slag/bli slått
Vekkje	bjelle for hest, kvell-vekkje, grann så hørtes langt
Vekje	slengord i slutten av setning, ikke sant?
Vel/han vel del sjøl	han er skyld i det sjøl
Vettu	klok
Vinde opp vatn	heise opp vann med eks vindstang
Vindstang	lenke for bøtte i ene enden sten i andre enden (ved en brønn)
Viuspenning	brukt til kuklave bl.a.
Viotta	villstrå
Vona/på vona	gjort i tilfelle
Vonoms	snart
Vænnu	kresen
Vøle	reparere
Vøli da	hvorfor
Vårning med	ha noe med
Ænnahårt	annenhver
Ænsles	annerledes
Ænntretr	oppskjørte, forlegen
Æltnene	hele tida
Æskavring	tjukke lomper stekt av brøddeig på ovnen
Øfst	øverst

Øle opp	eie opp, terge opp
Ølje opp	varme opp (ovnen ølje godt)
Ølløv	elleve
Ømber	trespann ca 20 liter
Ørtlag	60 størlag ved gjerding og en alen mellom stølaga, ett dagsverk iberegnet kløving av skived(hon) og stør
Ørfløkta	smerter i øret
Ørkje	stoff, materiale
Øskje	eske boks (smørøskje)
Ømmin	dovne bort
Åkken	hvem
Åkle	ankel
Åvabår	nedbør